

Εθνικό δίκαιο - Λιθουανία

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [it](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες: [bg](#) [es](#) [en](#) [fr](#) [hr](#) [pl](#)

Η παρούσα σελίδα παρέχει πληροφορίες σχετικά με την έννομη τάξη της Λιθουανίας καθώς και επισκόπηση της λιθουανικής νομοθεσίας.

Πηγές δικαίου

Πηγές δικαίου είναι τα τυπικά μέσα με τα οποία εκφράζονται και θεσπίζονται οι νομικές διατάξεις.

Η **νομική πράξη** αποτελεί επίσημο έγγραφο που εκδίδεται από το αρμόδιο κρατικό όργανο, θεσπίζει και επεξηγεί νομικές διατάξεις ή αναφέρει τη βάση επί της οποίας εφαρμόζονται οι νομικές διατάξεις σε μία μεμονωμένη περίπτωση. Ανάλογα με τη φύση των νομικών πληροφοριών που ορίζονται σε αυτές, οι νομικές πράξεις περιλαμβάνουν τα εξής:

- Νομοθετικές πράξεις** — πρόκειται για αποφάσεις κρατικών οργάνων σε γραπτή μορφή για τη θέσπιση, τροποποίηση ή κατάργηση κανόνων γενικού χαρακτήρα που εφαρμόζονται σε απροσδιόριστο σύνολο αποδεκτών και έχουν εγκριθεί από το κράτος. Οι νομοθετικές πράξεις διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:
  - Νόμοι**, οι ανώτατες νομικές πράξεις, που εγκρίνονται από το Κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας [Seimas] ή με εθνικό δημοψήφισμα, θεσπίζουν γενικές νομικές διατάξεις με στόχο τη ρύθμιση των κύριων τομέων των ανθρώπινων σχέσεων και έχουν υπέρτερη νομική ισχύ. Οι νόμοι θεωρούνται πρωταρχική πηγή δικαίου.
  - Κανονιστικές πράξεις**, δηλαδή νομοθετικές πράξεις που εκδίδονται βάσει νόμου με σκοπό τη συγκεκριμενοποίησή του και τη διασφάλιση της εφαρμογής του. Οι κανονιστικές πράξεις δεν μπορούν να αντιβαίνουν στους νόμους. Περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
    - κοινοβουλευτικά ψηφίσματα,
    - κυβερνητικά ψηφίσματα,
    - οδηγίες και διαταγές υπουργικών υπηρεσιών,
    - ψηφίσματα και αποφάσεις τοπικών αρχών και της δημόσιας διοίκησης,
    - λοιπές πράξεις.
- Ερμηνευτικές πράξεις** που εκδίδονται προκειμένου να αποσαφηνιστεί η έννοια και το περιεχόμενο εφαρμοστέων νομικών διατάξεων. Εκδίδονται από θεσμικό όργανο που είναι αρμόδιο για την ερμηνεία του δικαίου.
- Ατομικές εκτελεστικές πράξεις**, με τις οποίες τίθενται σε ισχύ οι απαιτήσεις που θεσπίζονται με νομικές πράξεις. Κατά τον ίδιο τρόπο με τις νομοθετικές πράξεις, οι ατομικές εκτελεστικές πράξεις παράγουν έννομα αποτελέσματα χωρίς να έχουν το καθεστώς πηγής δικαίου, διότι δεν θεσπίζουν γενικούς κανόνες καθολικής εφαρμογής, αλλά απευθύνονται από πλευράς κανονιστικού περιεχομένου σε συγκεκριμένα πρόσωπα σε συγκεκριμένες περιστάσεις και έχουν έκτακτο χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι δεν ισχύουν πλέον όταν παύει να υφίσταται η συγκεκριμένη κοινωνική σχέση (πρόσληψη, ειδοποίηση, χορήγηση σύνταξης κ.λπ.).

Άλλες πηγές δικαίου

Πέραν των νομοθετικών πράξεων, πηγές πρωτογενούς δικαίου θεωρούνται επίσης τα ακόλουθα:

- Γενικές αρχές δικαίου (καλή πίστη, δικαιοσύνη, ατομική ευθύνη, λογικότητα)**, οι οποίες θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος της λιθουανικής έννομης τάξης, τόσο για την ερμηνεία νομικών διατάξεων όσο και για την κάλυψη νομικών κενών. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 135 παράγραφος 1 του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, οι παγκοσμίως

αναγνωρισμένες αρχές του διεθνούς δικαίου θεωρείται επίσης ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της λιθουανικής έννομης τάξης και, συνεπώς, τα λιθουανικά δικαστήρια οφείλουν να τις εφαρμόζουν και να καθοδηγούνται από αυτές.

- **Νομικά έθιμα**, δηλαδή οι εγκεκριμένοι από το κράτος και εδραιωμένοι στην κοινωνία κανόνες συμπεριφοράς με επαναλαμβανόμενα και μακροχρόνια αποτελέσματα. Ο αστικός κώδικας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας καθιερώνει τα έθιμα ως άμεση πηγή δικαίου. Μπορούν να εφαρμόζονται όταν νόμος ή σύμβαση προβλέπει άμεσα την εφαρμογή τους ή εάν υπάρχει κενό σε νομική ρύθμιση. Τα έθιμα που αντιβαίνουν στις γενικές αρχές δικαίου ή στις αναγκαστικές νομικές διατάξεις δεν μπορούν να εφαρμόζονται.

Ως δευτερογενείς πηγές δικαίου αναγνωρίζονται τα ακόλουθα:

- **Δικαστικό προηγούμενο**, δηλαδή δικαστική απόφαση σε συγκεκριμένη υπόθεση, η οποία έχει καταστεί κατευθυντήρια αρχή για δικαστήρια του ίδιου ή χαμηλότερου βαθμού κατά την εξέταση ανάλογων υποθέσεων. Τα προηγούμενα έχουν μάλλον συμβουλευτικό χαρακτήρα στο πλαίσιο της λιθουανικής έννομης τάξης.
- **Νομική θεωρία**.

Ιεραρχία κανόνων δικαίου

Η ιεραρχία των νομικών πράξεων έχει ως εξής:

1. Σύνταγμα,
2. συνταγματικοί νόμοι,
3. επικυρωμένες συνθήκες,
4. νόμοι,
5. λοιπές νομικές πράξεις για την εφαρμογή νόμων (προεδρικές και κυβερνητικές πράξεις, πράξεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου κ.λπ.).

Θεσμική οργάνωση:

Το **Λιθουανικό Κοινοβούλιο** [Seimas] είναι το μόνο όργανο που έχει το δικαίωμα να εκδίδει νόμους. Οι νομικές πράξεις που εκδίδονται από άλλα κρατικά όργανα πρέπει να συνάδουν με το Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας και τους λοιπούς νόμους.

Άλλες νομοθετικές πράξεις μπορούν να εκδίδονται από:

- το λιθουανικό κοινοβούλιο (ψηφίσματα),
- τον Πρόεδρο (διατάγματα),
- την κυβέρνηση (ψηφίσματα),
- τα υπουργεία και άλλα κυβερνητικά όργανα (διαταγές),
- τις τοπικές αρχές (αποφάσεις, διαταγές).

Νομικές βάσεις δεδομένων

Η [Λιθουανική βάση νομικών πράξεων](#) (Lietuvos teisės aktų duomenų bazė) ανήκει στο **Κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας**, το οποίο είναι αρμόδιο για την τήρησή της.

Περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- εκδοθείσες νομικές πράξεις,
- σχέδια νομικών πράξεων,
- ψηφίσματα,
- συμπεράσματα,
- λοιπές κατηγορίες νομοθετικών πράξεων.

Τα έγγραφα που περιέχονται στη συγκεκριμένη βάση δεδομένων δεν είναι ούτε επίσημα ούτε νομικώς δεσμευτικά.

Η αναζήτηση στη βάση δεδομένων είναι δυνατή τόσο στην αγγλική όσο και στη λιθουανική γλώσσα. Η πρόσβαση στις διάφορες κατηγορίες νομοθετικών εγγράφων είναι δυνατή με απλό κλικ στο αναπτυσσόμενο μενού δίπλα από την ένδειξη «Type».

Νομοθεσία και άλλα νομικά έγγραφα μπορείτε να βρείτε επίσης στο [εξωτερικό μητρώο νομικών πράξεων της Λιθουανίας](#) (Lietuvos teisės aktų registras). Για την τήρηση του εν λόγω δικτυακού τόπου αρμόδιο είναι το **κρατικό επιχειρηματικό κέντρο μητρώων** (valstybės įmonė Teisinės informacijos centras), ενώ για την εποπτεία του το **Υπουργείο Δικαιοσύνης**. Από τις 31 Αυγούστου 2013 το μητρώο θα τηρείται από την Καγκελαρία του Κοινοβουλίου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας.

Παρέχεται δωρεάν πρόσβαση στη βάση δεδομένων;

Ναι, η πρόσβαση στο μητρώο και στη βάση δεδομένων νομικών πράξεων της Λιθουανίας παρέχεται **δωρεάν**.

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/02/2019